

Reisverhaal

De verrassende route van Hans en Leida Borghuis naar Italië *en de kerk die ze daar leerden kennen*

Een bediening kan beginnen met een vakantie. Dat ontdekten **Hans en Leida Borghuis** uit Deventer. Hun verblijf in het Italiaanse Verbania, aan de rand van het Lago Maggiore, leidde hen op een heel nieuw spoor. Al 10 jaar is het Nederlandse echtpaar inmiddels nauw verbonden aan de Italiaanse Kerk. In dit artikel delen ze hun verhaal én nemen ze ons mee in het bredere plaatje van wat God doet in Italië. Ze stellen ons voor aan drie Italiaanse gelovigen: Donato (voorganger in Verbania), Alessandro (Alpha Italia) en Giacomo (Evangelische Alliantie Italië).

Feest

Eerst terug naar de vakantie van Hans en Leida in 2015. Ze vertellen: “Ons bezoek aan Verbania bestond eigenlijk alleen maar uit een tussenstop met overnachting, onderweg naar de Italiaanse kust. Er bleek die dag een feest te zijn, en de hele stad liep uit. Overal stonden standjes en er waren allerlei vrolijke activiteiten. Toen viel ons oog op een paar kinderen met ballonnen met daarop de tekst: *Jesu ti amo* (Jezus houdt van jou). Wij dachten: hé, waar komt dat vandaan? Dat werd al snel duidelijk: we zagen even verderop een standje van een kerk, *New Life Verbania*. We maakten contact en kwamen in een onhandige conversatie terecht, want wij spraken nul Italiaans. We begrepen echter dat ze iets dergelijks zeiden: ‘Wacht even! Dan bellen we de pastor, die spreekt Engels.’ En die kwam. Donato was zijn naam. Hij vertelde enthousiast over de kerk en wat ze aan het doen waren. Ze hadden die avond een concert georganiseerd en we werden uitgenodigd. Het was een mooie avond, waarin we opnieuw met Donato in gesprek kwamen. Er was een bijzondere klik. We wisselden telefoonnummers uit en beloofden nog eens terug te komen.”

Hechte samenwerking

En inderdaad bezochten de Nederlanders Verbania opnieuw. De banden werden verder aangehaald. En langzaam maar zeker ontstond

er een hechte samenwerking. Een groep jongeren uit de Italiaanse kerk kwam een week naar *De Wittenberg* in Zeist - waar Hans toen werkte - om te connecten met de leefgemeenschap en de studenten aldaar. En Hans en Leida hielpen in Verbania bij het opzetten van een Alpha Cursus. Vanaf die tijd ging het echtpaar Borghuis zo’n twee keer per jaar naar Italië.

Op adem

Het stel vertelt verder: “In diezelfde jaren waren wij mantelzorgers voor de ouders van Hans. Toen zij redelijk kort na elkaar overleden, vielen wij in een groot gat. We hadden jaren voor hen gezorgd, en nu dat wegviel, liet dat een leegte achter in ons leven. We besloten op adem te komen en te heroriënteren door in het najaar een maand naar Italië te gaan en in het voorjaar nog eens. Bij dat tweede bezoek zei Donato: 'Ik wil jullie vragen of jullie je intensiever willen inzetten voor de kerk in Italië.' Dat viel precies samen met andere ontwikkelingen in ons leven. Daarnaast vonden onze beide werkgevers in Nederland het goed om ons wat meer vrije dagen te laten opnemen, zodat we voortaan 4 of 5 keer per jaar naar Italië konden gaan.” En bovendien ontvingen Hans en Leida in die tijd een profetie van iemand die niet

van de situatie af wist: ‘De dingen die moeten gaan gebeuren, komen nu in een stroomversnelling. Het zal sneller gaan dan je dacht.’

Hans en Leida: “Bij het zoeken van Gods leiding willen we aansluiten bij wat God doet. We vertrouwen erop dat hij vervolgens de juiste dingen op ons pad brengt. En zo ervoeren wij dit. We hebben wel eens overwogen om te emigreren, maar daarover kregen we geen rust.”

Pendelen

Dus begon toen een tijd van pendelen tussen Nederland en Italië. De kerk van Donato kampte met een huisvestingsprobleem. Men had een nieuwe locatie op het oog, maar financieel lag daar nog een grote uitdaging. Door contacten van Hans en Leida kwam al snel de nog benodigde lening rond. De stroomversnelling leek daarmee direct begonnen. Dat werd nog versterkt doordat Hans inmiddels bij CAMA Zending werkte en daardoor heel natuurlijk in contact kwam met andere CAMA-werkers

en hun bedieningen in Noord-Italië. Al snel werkten Hans en Leida daardoor niet alleen mee in de kerk in Verbania, maar begeleidden ze ook andere kerken, en raakten ze betrokken bij hulp- en evangelisatieprojecten gericht op vrouwen en vluchtelingen. Dan doen ze tot op de dag van vandaag. Ook leggen zij vaak de link tussen Nederlandse en Italiaanse christenen. Zo organiseren ze missiereizen, werven ze short-termers en mochten ze de afgelopen tijd twee Nederlandse gezinnen naar Italië zien vertrekken om de zending in te gaan.

Eén echte missie

Wat begon als een tussenstop op een vakantiereis, is uitgegroeid tot een bijzonder leven dat zich voor een groot deel in Italië afspeelt. “We zijn in allerlei werk gerold, in het vertrouwen dat God ons leidt. We hebben maar één echte missie: dat we elke dag nieuwe mensen bereiken met het goede nieuws van Jezus.”

Hans en Leida willen graag dat Nederlandse christenen nog iets meer horen over de kerk in Verbania en over de kerk in Italië. Daarom stellen ze ons voor aan een paar Italiaanse gelovigen die er meer over kunnen vertellen.

Donato en zijn vrouw Antonietta

Allereerst spreken we **Donato di Lecce**, voorganger van de *New Life Kerk* in Verbania.

Italië is een katholiek land. Maar vooral op cultureel vlak, want slechts een kleine minderheid gaat nog regelmatig naar de kerk. Wie geen katholiek is, wordt vaak met argusogen bekeken. Dat merkte ook de vader van Donato, toen hij in 1959 tot geloof kwam. Na zijn bekering, die gepaard ging met bevrijding en enthousiasme, werd hij door zijn omgeving voor gek verklaard en zelfs voor enige tijd opgenomen in een psychiatrische instelling.

Vele jaren later kwam ook Donato zelf tot geloof. Hoewel zijn vader hem jarenlang probeerde mee te krijgen naar de kerk, voelde hij zich er niet toe aangetrokken. Toch wist hij genoeg over God om tijdens zijn militaire dienst – als parachutist – tot Hem te bidden om bescherming. “Maar,” vertelt Donato met een glimlach, “zodra ik weer veilig geland was, vergat ik dat ik gebeden had.”

Kerk

Donato was (en is trouwens nog steeds) een harde werker. Op zijn 14e begon hij met werken, maar vijf jaar later voelde hij zich al moe en leeg.

Hij zocht afleiding in uitgaan, drank en meisjes – maar het gaf hem geen voldoening. In die tijd begon zijn schoonzus een kerk te bezoeken. “Ga een keer met me mee!” zei ze. Omdat zijn vader dat weekend op reis was naar het zuiden van Italië, besloot Donato één keer mee te gaan. “Ik wilde mijn vader eigenlijk niet het genoegen geven dat ik wél ging, na al die jaren dat hij mij had gepusht. Maar zijn afwezigheid gaf net dat zetje.”

Hemel

Die ene dienst veranderde alles voor Donato. “Alles maakte indruk: de preek, de getuigenissen, het gebed – maar vooral de aanbidding. Gods aanwezigheid was zó sterk, het voelde alsof ik in de hemel was. Ik werd vervuld met een diepe blijdschap en vrede die ik niet kon verklaren. Ik voelde me licht, alsof een last van me afviel. Ik wist: God bestaat écht. Hij leeft. En ik wil Hem volgen. Alles waar ik zo naar had gezocht, viel op z’n plek.”

Honger

Daarna groeide zijn honger naar meer. Eerst volgde hij een zaterdag-bijbelschool, toen een fulltime bijbelschool in Rome, en vervolgens

vertrok hij naar Engeland voor verdere studie. Daar leerde hij zijn vrouw kennen. Samen bleven ze tien jaar in Engeland, waar ze leiding gaven aan verschillende Italiaanse kerken. “Toen hoorden we over een kleine groep gelovigen – vijf mensen – in Verbania, die een pastor zochten. We baden voor Gods leiding en ervoeren dat dit onze roeping was. Zo begon ons avontuur in Verbania.” De kleine gemeente groeide snel. Mensen groeiden in geloof en discipelschap, en de kerk raakte al vroeg betrokken bij het starten van nieuwe gemeenten elders in Italië. Maar de groei bracht ook spanningen met zich mee. “Er ontstond verdeeldheid en een deel scheidde zich af. Dat is pijnlijk geweest, en ik heb daarin ook fouten gemaakt,” vertelt Donato eerlijk.

Hub

Toch is de roeping voor Verbania gebleven. Door de jaren heen is de kerk een soort *hub* geworden voor discipelschap en kerkplanting, én een plek van gastvrijheid voor de duizenden toeristen die jaarlijks naar het Lago Maggiore komen. “Alleen al uit Nederland komen er elk jaar tienduizend mensen naar ons stadje! In het hoogseizoen stellen we ons kerkgebouw beschikbaar voor Nederlandse kerkdiensten.

Mensen uit allerlei kerken komen daar samen en worden bemoedigd. Iemand die dan vaak spreekt is Frits Rouvoet - misschien bekend van zijn hulpverleningswerk in Amsterdam. Onze eigen dienst houden we dan eerder op de dag. Sommige bezoekers sluiten zich ook bij ons aan, wat voor ons weer een bemoediging is.”

Verbouwing

Een paar jaar geleden kreeg de gemeente een eigen gebouw, maar dat is nog steeds in verbouwing. Tot die tijd komen ze samen in het plaatselijke theater. De huurkosten daarvan zijn sinds corona echter explosief gestegen: van €100 naar €1.500 per maand. “We kunnen niet wachten tot het gebouw klaar is,” zegt Donato. “De verbouwing gaat langzaam, en er zijn nog steeds uitdagingen met vergunningen. Maar we ervaren dat God dit pand aan ons heeft gegeven – mede door wonderlijke giften die we in de afgelopen jaren mochten ontvangen.”

Gastvrijheid

“We zijn God dankbaar dat we hier onze plek mogen innemen in Zijn plan. Hij heeft ons tot een stabiele familie gemaakt, en gastvrijheid is een belangrijk onderdeel van onze bediening. Onze kinderen hebben die roeping ook opgepakt. Ze zijn inmiddels allemaal uitgevlogen en betrokken bij kerkplanting in andere landen. Dus ja – ik ben ze allemaal ‘kwijt,’” zegt hij lachend, “maar het is een enorme zegen dat ze de Heer dienen, ieder op hun plek. Mijn vrouw en ik blijven hier in Verbania, waar God ons al jaren zegent. We mogen een plek zijn van opwekking en verfrissing voor iedereen die langskomt. Het vraagt veel van ons – er is altijd werk, altijd mensen aan tafel – maar het is een prachtig leven, en we zijn diep dankbaar. We kiezen er bewust voor om trouw te zijn aan wat God ons vraagt.”

Na Donato leggen we ons oor te luister bij **Giacomo...**

Giacomo Ciccone geeft sinds 2013 leiding aan de Evangelische Alliantie in Italië (AEI).

De AEI zet zich in voor de eenheid van (evangelische) kerken en organiseert speciale diensten, bijvoorbeeld op Hervormingsdag of de zondag voor de vervolgde kerk. Namens de aangesloten kerken mengt de AEI zich ook in het publieke debat – met aandacht voor thema's als armoedebestrijding, het belang van het gezin, en de bescherming van minderheden. Net als de Nederlandse evenknie (MissieNederland) organiseert de AEI jaarlijks een Week van Gebed. Bovenal strijdt de Alliantie voor godsdienstvrijheid en gelijke rechten voor religieuze minderheden.

Vervolging

Giacomo licht toe: “Voor evangelische groepen in Italië is het altijd moeilijk geweest. Er zijn zelfs periodes van vervolging geweest. Vooral vanaf 1929, toen Mussolini en de paus een overeenkomst sloten die ernstige gevolgen had voor niet-katholieke kerken. Veel kerken werden gesloten, gelovigen

belandden in de gevangenis, en sommigen overleefden het niet. Na de Tweede Wereldoorlog kreeg Italië weliswaar een goede nieuwe grondwet, en in de jaren tachtig volgde een herziening, maar echte godsdienstvrijheid werd nooit volledig doorgevoerd. Op papier wel, maar de praktijk bleef achter.

Geen officiële erkenning

In 2007 lag er een wetsvoorstel dat de situatie had kunnen verbeteren, maar dat werd uiteindelijk afgewezen onder druk van de katholieke kerk. Inmiddels zijn sommige niet-katholieke – en ook niet-christelijke – groepen door de staat erkend. Denk aan een deel van de Pinksterkerken, die in Italië ongeveer 50% van alle protestanten en evangelischen vertegenwoordigen, of aan de boeddhisten. Maar het merendeel van de evangelische kerken heeft nog altijd geen officiële erkenning. Dat betekent in de praktijk bijvoorbeeld dat het lastig is om een vergunning te krijgen voor een kerkgebouw. Een gemeente in Rome kreeg onlangs bezoek van de belastingdienst.

Omdat er in het gebouw geen 'katholieke inrichting' werd aangetrof-

fen, moest de kerk voortaan belasting betalen volgens de regels voor bedrijven. De zaak kwam voor de rechter – en die stelde de inspectie in het gelijk. Slechts 1% (ongeveer) van de Italianen is protestants of evangelisch. We zijn echt een kleine minderheid, in vele opzichten.”

Veel openheid

Toch heeft Giacomo goede hoop en ziet hij groei: “Onder jonge mensen is er veel openheid voor het geloof en een verlangen om over kerkmuren heen te kijken. We zien steeds meer samenwerking op het gebied van evangelisatie, zending en discipelschap. Ook hechten kerken er steeds meer waarde aan om zichtbaar en dienstbaar aanwezig te zijn in de steden en wijken waarin ze actief zijn.

Een andere belangrijke ontwikkeling is dat veel evangelische christenen in Italië een migratieachtergrond hebben. Ze komen uit Afrika, Zuid-Amerika en Oost-Europa. Zo’n 15 tot 20 procent van de immigranten en vluchtelingen in Italië is evangelisch. Dat brengt kansen én uitdagingen met zich mee: hoe voorkomen we dat er allerlei etnische eilandjes ontstaan, zonder onderling contact?”

Abraham Kuijper

Als Giacomo aan Nederland denkt, denkt hij aan Abraham Kuyper, een figuur die hij bewondert. Kuyper was theoloog, politicus, journalist en van 1901 tot 1905 zelfs minister-president. Hij stelde dat de samenleving bestaat uit verschillende ‘kringen’ of levenssferen – zoals gezin, kerk, school, wetenschap, economie en overheid – die elk hun eigen verantwoordelijkheid en gezag hebben. Geen enkele kring, ook de staat niet, mag zich onterecht mengen in een andere. “Dat is een prachtig uitgangspunt. Het zou mooi zijn als we dat ook in Italië konden toepassen!”

Tot slot spreken we Alessandro...

Alessandro Sona is sinds 2018 directeur van Alpha Italië. Daarnaast werkt hij parttime als professor aan de Universiteit van Padova. Met Alpha Italië ziet hij hoe snel de openheid voor geloof in zijn land toeneemt.

“Ik was 22 toen ik Jezus leerde kennen. Samen met mijn vrouw – we trouwden toen ik 25 was – bezocht ik een conferentie in de Holy Trinity Brompton Church in Londen. Nicky en Sila Lee gaven daar onderwijs over de Marriage Course. Wij voelden het verlangen om deze cursus naar Italië te brengen. In 2011 vertaalden we de cursus in het Italiaans en werd ik de landelijke coördinator van de Marriage Course.”

500

“In 2017 kwam Alpha Italië, waarvan wij deel uitmaakten, zonder directeur te zitten. Mij werd gevraagd die rol tijdelijk op me te nemen. Tot dat moment had

ik weinig met Alpha, maar vanwege mijn nieuwe positie besloot ik zelf een cursus te volgen. Tijdens die cursus werd ik krachtig aangeraakt door Gods Geest en ontving ik een vernieuwde visie. Wat bedoeld was als een tijdelijke rol, vervul ik nu al zeven jaar.

In die tijd hebben we Alpha enorm zien groeien: in 2017 waren er zo'n twintig cursussen per jaar, inmiddels zijn dat er bijna 500 – waarvan 80% in katholieke kerken en 20% in protestants-evangelische gemeenten.”

“Aanvankelijk stonden katholieke kerken sceptisch tegenover Alpha, het is tenslotte ontwikkeld in een Anglicaanse context. Maar de nood is groot: er is een schrijnend tekort aan priesters, en in veel kerken zijn nauwelijks jongeren aanwezig. Alpha helpt kerken om open te staan voor mensen van buiten. Traditioneel zijn veel kerken vrij gesloten. Alpha leert hen hoe ze het geloof kunnen delen, op een manier die uitnodigt en verbindt. Mensen voelen zich welkom, er wordt naar je omgekeken, je maakt vrienden. Zo'n kerk, daar verlangt iedereen naar – een plek waar je je hart kunt openen voor het Evangelie.”

Alpha's in zestien gevangenissen

“We willen met Alpha geen nieuwe kerk vormen, maar kerken helpen om opnieuw te ontdekken hoe ze gastvrij en missionair kunnen zijn. Bovendien is Alpha ook een krachtig middel om mensen aan de rand van de samenleving te bereiken. Inmiddels draaien er Alpha's in zestien gevangenissen verspreid over Italië.”

“Het bemoedigende van deze tijd is dat er veel openheid is voor het geloof, zeker ook onder jongeren. 32% van alle Alpha-deelnemers in Italië is jonger dan 18! Onze eigen kinderen geven momenteel een Alpha-cursus bij ons thuis. Daar komen twintig jongeren, allemaal niet-christelijk, maar ze zijn nieuwsgierig en staan open voor het geloof.”

Levend

“Ons verlangen is dat de kerk weer gaat lijken op de eerste gemeente: met een levend geloof in Jezus, vervuld met de Heilige Geest, en een hart dat eropuit is om anderen te bereiken met het Goede Nieuws. We ervaren dat God ons leidt. Hij geeft de groei, en Hij voorziet in alles wat we nodig hebben.”

“Aan de lezers van Uitdaging wil ik zeggen: als u een hart heeft voor Italië, deel dan de droom die God ons geeft en bid mee dat God dit land verandert, dat kerken tot leven komen en openstaan voor elkaar. Want onze God heeft maar één Kerk.”

Betrokken raken bij werk in Italië?

4 manieren

1 *Ga je op vakantie naar Italië?*

Bezoek eens een Italiaanse kerk.
Dit is enorm bemoedigend voor
de lokale christenen.

2 *Inspiratiereis*

Ga mee met de speciale inspiratiereis
naar Noord-Italië in november. Hier lees
je er meer over: uitdaging.nl/italia

3 *Vacatures*

Bekijk hier vacatures voor Long-term
of Short-term uitzendingen:
uitdaging.nl/italia

4 *Support Hans en Leida*

Uiteraard is gebed en financiële steun
onmisbaar. Stuur Hans en Leida een
bericht als je betrokken wil zijn en/of
de nieuwsbrief wil ontvangen.
uitdaging.nl/italia